

Egy shadoni vár, Fraen

KULTÚRA

A vár gazdálkodása

Általánosan megfigyelhető az a törekvés, hogy a várak a környékükről szerezzék be a karbantartáshoz és a katonaság ellátásához szükséges jövedelmeket, illetve élelmiszereket; így a várak tulajdonosainak vagy fenntartóinak csak a hiányzó összegeket, illetve helyben beszerezhetetlen termékeket kell biztosítaniuk. Fraen esetében sincs ez másképp. Egyfelől a vár a közvetlen jelentős méretű birtokkal rendelkezik; igaz, ez tulajdonképpen a várat övező hegyes-dombos vidék, amely lényegében lakatlan, és mezőgazdasági termelésre sem igen alkalmas. A hegyoldalakon azonban juhnyájak legelhetnek, a völgyek erdeiben disznók makkolhatnak, és innét beszerezhető az épület- és tűzifa, valamint részben a viasz és a méz is. Másrészt a vár tágabb környékén, összesen tizenegy településen, nem a herceg, hanem a vár emberei szedik be az adókat, vagyis e hercegi birtok jövedelmei közvetlenül a vár fenntartására szolgálnak. Ugyancsak a vár ellátására szolgálnak a várban, illetve ezen a „tágabb birtokon” szedett bírságpénzek is.

Fraen gazdasági szervezetének élén a zsoldmester, a várnagy gazdasági helyettese áll. Ő irányítja a vár és várbirtok gazdasági szervezetét, felügyeli az alája rendelt személyzetet,

vezeti a különféle könyveket, időről-időre elszámol a hercegi udvar megfelelő tisztviselői előtt, valamint irányítja az esetleges építkezéseket. És persze, ahogy az nevéből is következik, ő fizeti ki a zsoldot is, habár ez igazából egyike a legkevésbé megterhelő feladatainak.

A zsoldmester botja alatt mind a várban, mind azon kívül számosan szolgálnak. A váron kívüli pásztorok, kondások, méhészek, egyszóval a várbirtok munkásai, nem tartoznak az őrszemélyzethez, de még csak - személyükben - a várhoz sem, hanem a zsoldmester fogadja fel őket egy vagy több évre, szerződésben meghatározott juttatásokkal és köteleességekkel. Létszámuk ennek megfelelően változó, rendszeren húsz fő körül mozog. A váron belüli gazdasági személyzet azonban - legalábbis a férfiak - az őrszemélyzet tagjai is egyben, pontos létszámukat és feladataikat a vár statútuma szabja meg.

A zsoldmester legközvetlenebb beosztottjai egy írnok, aki folyamatosan vezeti a különféle nyilvántartásokat, valamint az élelemellátás napi feladatairól gondoskodó élésmester. A várban természetesen található mészárszék, sörfőzde és sütőház, ezekben három mészáros, két sörfőző és öt pék dolgozik. A vár lábánál, a váron kívül, a Divarra-patakon áll a vízimalom, benne két molnárral; itt a váron kívül a környék parasztjainak gabonáját is őrlik.

A két pincemester feladata a különféle magtárak, élelmiszerraktárak, valamint a ciszternák felügyelete. A vár konyháján nem szakácsok dolgoznak, hanem néhányan a házas katonák feleségei közül. (Megjegyzendő, hogy Fraenban, a shadoni katona-hagyományok szerint, csak egyetlen konyha működik, és a tisztek - meg a várnagy is - pontosan ugyanazt és ugyanannyi ételt kapják, mint beosztottjaik). A szállítási feladatokat hat szekeres és hajcsár látja el, három nagy és három kis szekér, két kordé, két szán, tizenkét igavonó ló és tíz teherhordó öszvér segítségével.

A vár az ellátáshoz szükséges gabonaféléket (kenyérgabonából egyébként, az előírások szerint, egy teljes évnyninek mindig rendelkezésre kell állnia) részben tehát az adókból, részben vásárlásból fedezik. Habár a vár valamivel kevesebbet fizet, mint amennyit a parasztok a városok piacain kapnának, mindezt bőven ellensúlyozza az idő, amit a rövidebb távú szállításon megtakarítanak - nem is szólva arról, hogy jóval kevésbe kell attól tartaniuk, hogy oda- vagy visszafelé kifosztják őket. A húst és a sajtot részint szintén adóba kapják vagy vásárolják, részben a saját szaporítású állatállomány biztosítja. (Ostromveszélykor az állatokat sürgősen biztonságba kell helyezni a várban, levágni, amelyeknek nem jut hely, s húsokat sietve tartósítani. Azokat a nyájakat és kondákat, amelyeket már nem sikerült idejében a várba behozni, messzire kell vinni, el a vártól, nehogy az ostromlók kezére kerüljenek). A sörfőzéshez szükséges malátát maguk csíráztatják, csak a komlót kell messzebről hozatni. És persze a sót, amire a kenyérsütéshez, a főzéshez, a hús tartósításához van szükség, no meg az állatok ellátásához. Végeredményben ez: kenyér, hideg hús és sajt, valamint az előírt 2 pint sör teszi ki az őrszemélyzet étrendjének zömét; ehhez járul a vacsorára osztott meleg étel: sűrű levesek, vagy a különféle zsíros tésták, főzelékek.

A vizet a vár alatt futó Divarra-patakról hordják fel hordóban, lóvontatta kordén, de ciszternákban gyűjtik az esővizet is. A várban található egy rendkívül mély, fúrt kút is, ahonnan csak lovakkal vagy öszvérekkel hajtott vízemelővel lehet vizet nyerni; ez éppúgy tartalékul szolgál

ostrom elejére, mint a szintén állathajtotta kis szárazmalom a várudvaron.

A különféle nyersanyagokat és iparcikkeket jórészt messziről kell ideszállítani, de a szabályzat szerint számos iparosnak kell az őrszemélyzet sorában lennie, megint csak a zsoldmester botja alatt: öt-öt ácsnak és kovácsnak, négy kőművesnek, egy kádárnak, egy bogárnak, két tímárnak és két szíjgyártónak - részben, hogy békeidőben a vár szükségleteiről gondoskodhassanak, részben és főként pedig, hogy ostromidőben a vár ne szűkölködjék a létfontosságú munkáskezekben.

Összeszámlálva mindazokat, akiket a várstatutum a zsoldmester alá beosztani rendel, nem lehet nem észrevenni, hogy a zsoldmesterrel együtt pontosan 43-an vannak, annyian, amennyien egy „rendes” szakaszba is tartoznak. Ez nem véletlen, ugyanis (akárcsak a Nagy Shadoni Szabályzat alapján felállított gyalogezredekben) a különféle iparosok és a „hadtáphoz” tartozók beletartoznak a „fegyveres állományba”, és, Fraenben, a vésztartalékként számbavett hetedik (lándzsás)szakaszként szolgálnak. Az iparosok, illetve a „konyhások” két-két tizedet alkotnak, maguk választotta tíznagyaikkal, a szakasz dobosa az élémester, futára az írnok, parancsnoka pedig - strázsamesteri rangban - természetesen maga a zsoldmester.

Thaur R'Draugh

A minap jutott egy sóhajtásnyi időm arra, hogy az „én Shadonom” egyik váráról lefirkantsak valamit.

?02.14.

Szerző: Thaur

Forrás: MAGUS RPG.hu

Szerkesztette: Magyar Gergely

A cikk megjelent az Atlantisz oldalon is.